

V Praze 2. listopadu 2020
Čj.: OVA 1225/20

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I. Úvod

Jedná se o novelizaci, která je implementační změnou (adaptace nařízení EP a Rady (EU) 2019/1157) a změnou vynucenou procesem vystoupení Spojeného království z EU. Cílem novelizace je posílit zabezpečení některých dokladů a zajištění jejich výměny.

II. Připomínky a návrhy změn

Identifikace dotčených subjektů:

Kapitola 1.5 uvádí identifikaci dotčených osob pouze v podobě výčtu, bez uvedení rozlišení dopadů „na přímé nebo nepřímé, přičemž se předkladatel zaměří zejména na dopady přímé“. Doporučujeme uvést, jakým způsobem jsou subjekty dotčeny, protože ZZ RIA se věnuje především nákladům a dopadům na státní správu (potažmo veřejné rozpočty), ale **nijak nezohledňuje** negativní dopady na identifikované občany EU s pobytem na území ČR, na identifikované rodinné příslušníky atd.

Návrh variant řešení a Vyhodnocení nákladů a přínosů.

Alternativní varianty řešení k variantě 1 označené jako 2A a 2B (od str. 5) jsou jinými kombinacemi přístupu k vydávání dokladů pro občany EU a rodinné příslušníky.

Ovšem v kapitole 3. a podkapitole 3.1 se předkladatel ZZ RIA zabývá pouze variantou 1 (*přestože Obecné zásady RIA na str. 17 zmiňují, že jde o „identifikaci nákladů a přínosů jednotlivých variant“*).

Z podkapitoly 3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant ale vyplývá, že předkladatel analyzoval náklady a přínosy pouze varianty 1 (tj. provedení novelizace), aniž by strukturovaně odlišil přínosy a náklady jednotlivých identifikovaných variant, tedy V1, V2A a V2B. Není tedy strukturovaně rozlišeno, které zjištěné náklady se týkají V1, V2A a V2B (zpracovatelé tedy patrně zpracovali kapitolu 3 pouze pro V1).

Z analýzy dopadů vyplývají nezodpovězené otázky, resp. co konkrétně není ze ZZ RIA (zprávy z hodnocení dopadů regulace) zřejmé:

Kolika osob se výměna týká a kolik z nich bude muset (nebo bude chtít) změnu dokladu provést? Na str. 8 je několik údajů, které je obtížně zařadit do kontextu.

- Není zřejmé, zda se jedná se o celkový počet, či roční úhrny, nelze logicky propojit údaje o vydaných „Potvrzení“ ve výši 145 tisíc (str. 8) s údaji v *následující tabulce*, kde je řada údajů, které řádově vzájemně nesouhlasí (s celkovými údaji).

Není jednoznačné, jaké doklady musejí či nemusejí být vyměněny a v jakém horizontu.

- ZZ RIA uvádí, že u dokladů vydávaným občanům EU není stanovena lhůta, do kdy musí být stávající doklady vyměněny, pouze s ohledem *na dobu jejich platnosti* (str. 8 *ad d*)), ovšem u dokladů pro rodinné příslušníky občanů EU je stanovena lhůta „2 či 5 let, kdy musí

být dosud vydané doklady vyměněny“ (rovněž str. 8), ale na následující str. 9 se uvádí (ad e)), že „navíc je v prvních dvou letech nutné vyměnit všech 55 tisíc stávajících dokladů“.

- Z toho plyne, že ZZ RIA nedostatečně analyzuje dopady na osoby, které si musejí nechat vyměnit doklady (u občanů EU to je sice ke dni konce platnosti dokladů, ale u rodinných příslušníků je stanovena lhůta 2 či 5 let, přičemž ZZ RIA neuvádí, jaká je běžná/průměrná doba platnosti), tj. není zřejmé, zda jsou kvůli novelizaci (vyvolané adaptací) rodinní příslušníci občanů EU nuceni k výměně jít dříve, než by k výměně došlo díky běžné expiraci (bez této novelizace).

ZZ RIA neuvádí, zda se pro osoby, které obdrží nové doklady, snižuje zátěž – tj. jestli se sníží počet návštěv, nebo zůstane stejný jako doposud (jak se uvádí na str. 2, tak s vydáním biometrického dokladu jsou spojeny dvě návštěvy, což patrně platilo i u předchozí generace dokladů).

- Tj. z dokumentu nevyplývá, zda bude možné využít potenciální zjednodušení například u nutnosti návštěv úřadů kvůli pořízení a vyzvednutí dokladů (*tedy zda mohou osoby kvůli pořízení jít na jakékoliv pracoviště, nebo jen na ten úřad, ke kterému náleží díky svému trvalému bydlišti; není zřejmé, zda při vyzvednutí je možné využít jakékoliv pracoviště/úřad MV, nebo jiné úřady, kde by bylo technicky možné dokumenty vyzvednout a které mají agendu předávání dokumentů obyvatelstvu*).

Neuvádí se, jaké náklady budou na straně osob (občanů Spojeného království), které si musejí pořídit nové doklady nikoliv z důvodu expirace, ale z důvodu, že ty stávající nejsou z pohledu EU vyhovující kvůli vystoupení Spojeného království z EU. Tj. není uvedeno, zda nebylo možné ponechat stávající doklady osobám (dotčeným vystoupení Spojeného království z EU) do doby konce platnosti dokladů a následně je vyměnit.

Není zřejmé, zda regulátor využije změn k zavedení kvalitnějších služeb pro osoby, které jsou změnami dotčené? Zlepší se např. možnost používat více jazyků při úředním jednání? (tj. jaké budou jazykové požadavky/kritéria na nově přijímané úředníky – bude při výběrovém řízení zohledněna potřeba angličtiny či jiného jazyka, který mezi danými osobami převažuje?)

Z textu nevyplývá, zda při novelizaci jsou zaváděna zlepšení či zjednodušení služeb s využitím digitalizace.

III. Shrnutí připomínek ke zprávě z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA)

Na základě posouzení zprávy z hodnocení dopadů regulace (zprávy RIA) uplatňuje PK RIA následující doporučující připomínky:

- 1) Doplnit kapitolu týkající se identifikovaných subjektů tak, aby nešlo o pouhý seznam, ale též aby v kapitole bylo rozlišení na přímé či nepřímé dopady atd. dle obecných zásad.
- 2) Doplnit text týkající se přínosů a nákladů pro jednotlivé identifikované varianty, nejen pro V1.
- 3) Zodpovědět v rámci ZZ RIA otázky, na které tato zpráva nedává zatím uspokojivou odpověď (především otázky týkající se dopadu na osoby, které budou nuceny doklady vyměnit před koncem jejich platnosti).

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona**, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., **o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony **doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **připomínek**.

Vypracoval: Ing. Vladimír Štípek, Ph.D.

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise